

Össeby Hembygdsförening

Verksamhetsberättelse 2022

FOTO: Hans-Georg Wallentinus, Kultur Vallentuna, Björnlunda Hembygdsförening och Börje Sjöman.

Medlemmar som tilldelats hedersutmärkelser för insatser inom Össeby hembygdsförening

Hedersnål med lagerkrans

Ivar Karlsson	1979
Karin Karlsson	1979
Greta Jerrefalk	1979
Roland de Thorey	1980
Bengt Lillje	1980
Werner Bauer	1981
Sigbritt Sneitz	1982
Anders Sjöberg	1988
Berit Bergkvist	1989
Solveig Lång	1990
Styrbjörn Syvertsen	2001
Siv Gustavson	2002
Hildur Kumerius	2002
Bengt Dahlbeck	2003
Anna Jerrefalk	2003
Maj-Britt Sundgren	2004
Kerstin Persson	2005
Ulla Hwer	2006
May-Britt Lundquist	2006
Ulf Lundquist	2006
Marianne Carlston	2016
Ingemar Ramström	2018
Susanne Lilja	2022

Hedersnål

Kristina Berthilsson	1981
Anders Jacobson	1981
Gideon Franzén	1981
Sven Larsson	1981
Lilly Öhlin	1981
Hans Lundberg	1990
Gerd Nielsen	1990
Agneta Dahlbeck	1991
Eva Ericsson	1991
Maj-Britt Sundgren	2000
Michael Hwer	2005
Gunnar Ahlén	2006
Karl-Ivar Karlsson	2012
Börje Lindman	2015

Hedersmedlemmar

Harald Skoglund	fr o m 1974
(enligt en förteckning 1974 och föreningens verksamhetsberättelse 1975 ”ständig hedersledamot”)	
Ivar Karlsson	fr o m 1987
Gunnar och Margareta Dahlbeck	fr o m 1998
Bertil och Gerd Bergkvist	fr o m 2001
Bengt Lundberg	fr o m 2016
Carl Spetz	fr o m 2016

Upplands Fornminnesförenings förtjänstmedalj

Roland de Thorey	1975
------------------	------

Stockholms Läns Hembygdsförbunds hedersdiplom

Börje Sjöman	2001
Bengt Dahlbeck	2011
Siv Gustavson	2011
Kerstin Persson	2011

Lions kulturstipendium

Börje Sjöman	2002
--------------	------

Vitsippspriset

Börje Sjöman	2011
--------------	------

Verksamhetsberättelse med ekonomisk redovisning för år 2022

Styrelse	Ordförande	Börje Sjöman	Össeby-Garn
	Vice ordförande	Hans-Georg Wallentinus	Össeby-Garn
	Sekreterare	Elisabeth Ivarsson	Vallentuna
	Kassör	Åse Lindholm	Kårsta
	Ledamot	Carl Spetz (avliden den 4 juni 2022)	Össeby-Garn
	Ledamot	MariAnne Zeldenrust Dahlbeck	Össeby-Garn
	Ledamot	Anna Mölgård	Angarn
	Ledamot	Kjell Husberg	Kårsta
	Suppleant	Anne Spetz	Össeby-Garn
	Suppleant	Hans Bjurner	Kårsta
	Suppleant	Robert Einebrant	Össeby-Garn
	Suppleant	Ris Peter Larsson	Össeby-Garn
	Suppleant	Elisabeth Blomdin	Össeby-Garn
	Suppleant	Ingemar Lindecrantz	Össeby-Garn
Revisorer	Ordinarie revisorer har varit Åke Uddén och Peter Lenti med Anette Öhman som suppleant.		
Valberedning	Föreningens valberedning har bestått av Mattias Andersson, sammankallande, Edith Arbjörk och Susanne Lilja.		
Sammanträden	Styrelsen har haft 5 protokollförda sammanträden, nämligen den 14 mars, 11 april, 30 maj, 8 augusti och 26 september. Därutöver har styrelsen den 31 oktober varit samlad och upprättat en förteckning över inventarier i Kvarnstugan.		
Medlemskap i andra organisationer	Sveriges Hembygdsförbund Stockholms Läns Hembygdsförbund Arbetsgrupp Långhundraleden Angarngruppen Föreningen Klockarborgs Vänner Föreningen Vallentuna Folkrörelsearkiv		
Antal medlemmar	Föreningen har under året haft 295 medlemmar, mot 307 året innan. 16 medlemmar har nyrekryterats, mot 25 året innan. Uppdatering av medlemsregistret med namn och adresser har skötts av Susanne Lilja.		

Aktiviteter

- 27 februari **Gamla tiders vägar och resande** – föredrag i Kårsta församlingsgård av Charlotte Brusewitz baserat på kartor, resejournaler, lagar och förordningar. Servering. Ca 35 deltagare.
- 13 mars **Gamla tiders klädesvanor** – föredrag i Kvarnstugan av Wiveca Linderström, verksam i hembygdsförbundets textil- och dräktgrupp, berättade och visade exempel på bondebefolkningens klädesvanor och om vikten av att klä sig efter sitt stånd. Servering. Ca 25 deltagare.
- 28 mars **Årsmöte** i Angarns församlingshem med sedvanliga mötesförhandlingar som inleddes med servering och musikunderhållning av Roslagsvår, Benny Johansson och hans vänner. Ca 35 deltagare.
- 24 april **Spår av en skogssamisk befolkning i Mellansverige** – föredrag i Kårsta församlingsgård av Gunilla Larsson med utgångspunkt från fornlämningar, hantverk, ortnamn och historiska källor. Servering. Ca 25 deltagare.
- 26 maj **Friluftsgudstjänst**, Kristi Himmelfärds dag, i Össeby kyrkoruin med Håkan Simonsson som präst och fanvakt från Vallentuna hemvärnskamrater med fana. Samarrangemang med Össeby församling. 58 deltagare.
- 29 maj **Kyrkogårdsvandring** i Vada då Kerstin Balck-Ahlén, Anna Maria Ahlén, Hans-Georg Wallentinus, Björn Wester, Susanne Lilja och Börje Sjöman berättade om många av de personer och släkter som har sina namn på de gamla gravstenarna. Ca 25 deltagare.
- 20 juni **Fixarkväll** vid Kvarnstugan och kvarnen inför midsommarfirandet. Servering. Ett tiotal deltagare.
- 22 juni **Allsång** vid Kvarnstugan i medverkan av Össeby kyrkokör, familjen Dahlkvist och ett flertal instrumentalister från deras vänkrets. Arrangemanget var samtidigt en avslutning för Inger Nordebo-Dahlkvist med anledning av hennes pensionering som kyrkomusiker. Samarrangemang med Össeby församling. Det hade också gått ungefär 40 år sedan samarbetet mellan Jan och Inger Dahlkvist och hembygdsföreningen inleddes. Uppskattningsvis ca 70 deltagare.
- 23 juni **Majstången kläddes** vid Kvarnstugan. Servering. Ca 25 deltagare.
- 24 juni **Midsommarfirande** midsommarafton i Kvarnbacken efter två års uppehåll på grund av pandemin. Ris Peter Larsson ledde stångresningen, Jerres spelade midsommarhits, Elisabeth Blomdin ledde dansen kring stången, Elisabeth Ivarsson hade hand om tipsrundan, Marianne Zeldenrust Dahlbeck var sammanhållande för serveringen och Anna Mölgård var lotteriföreståndare. Ett flertal funktionärer medverkade med förberedelser av olika slag, bakning och servering. Uppskattningsvis omkring 600 deltagare.
- 25 juni **Friluftsgudstjänst** midsommardagen i Össeby kyrkoruin med Håkan Simonsson som präst. Samarrangemang med Össeby församling. 16 deltagare.

21 augusti	Pilgrimsvandring från Garnsviken till Össeby kyrkoruin – ett omfattande och varierande program om kulturmiljöerna under ledning av Håkan Simonsson. Som guider medverkade Sonia och Hans-Georg Wallentinus, Gerd Nielsen och Börje Sjöman. Samarrangemang med kyrkorna i Vallentuna kommun och volontärer i Össeby församling. Ca 25 deltagare.
Augusti– september	Söndagsöppet vid Kvarnstugan och kvarnen:
14 augusti	Hasse Wallberg och Per-Eric Eriksson på dragspel. Serveringen sköttes av Hans Bjurner, Ris Peter Larsson och Börje Sjöman. Ca 25 deltagare.
28 augusti	Tannansg Pipe Band – Honory Scandinavian Pipe Band of Lord MacDonald med kända och mindre kända låtar på den skotska högländspipan samt sånger med bandet Comradh och dansuppvisning. På grund av regn flyttades arrangemanget till Ösby. Serveringen sköttes av Ösby-gruppen. Ca 70 deltagare.
4 september	Daniel Yngwe på saxofon framförde en mångsidig och glad underhållning med allsång. Svista-gruppen skötte serveringen. Ca 30 deltagare.
11 september	Serveringen sköttes av Susanne Lilja och Gunilla Melberg. Ingen musik denna söndag. Ca 25 deltagare.
18 september	Brunnsoktetten framförde programmet ”Inte bara mässingen”. Serveringen sköttes av Karby-gruppen. Ca 40 deltagare.
24 oktober	Utflykt med buss till Södermanland. Besök på Södertuna slott i Gnesta, Björnlunda hembygdsgård, och Nyköpingshus. Lunch på Svenska Jägarförbundets kurs- och konferensgård Öster Malma. 38 deltagare.
12 november	Arkivens dag med vernissage av utställningen Tre arkiv berättar i Vallentuna kulturhus på temat myter och mysterier. Börje Sjöman medverkade med att hålla invigningstal. Samtidigt var det 10-årsjubileum för Kulturhuset.
4 december	Söndagsöppet i Kvarnstugan. Micke Löfroth och Håkan Wredh spelade folkmusik på fiol och berättade om spelmän från trakten och runtiking. Serveringen sköttes av Britt-Marie Herring samt deltagare från Karby-, Svista- och Ösbygrupperna. Ca 30 deltagare.
31 december	Nyårsbön i Össeby kyrkoruin med Håkan Simonsson. 19 deltagare.
Våren, sommaren och hösten	Besök vid Kvarnstugan och kvarnen vid ett antal tillfällen av såväl hela grupper som enstaka personer, som haft utomhusaktiviteter och fikastunder. Det har varit förbipasserande på Roslagsleden och intresserade som tagit sig till platsen med dess kulturhistoriska atmosfär.

Det totala antalet genomförda aktiviteter i hembygdsgården kan därmed räknas till drygt 20.

Det garantibidrag på 35 000 kr som föreningen fått från Vallentuna kulturnämnd för offentliga aktiviteter har varit av stor betydelse för finansiering av programverksamheten.

Hembygdsgården

Kvarnstugan har stått till förfogande för såväl föreningens egna som andra föreningars och enskildas aktiviteter. Husvärdar har varit Bengt Dahlbeck och MariAnne Zeldenrust Dahlbeck som samordnat förberedelser i samband med olika aktiviteter.

Robert Einebrant har klippt gräs. Börje Sjöman har slagit utmed gårdsgården, i kanter och runt kvarnen samt utfört ogräsbekämpning med ogräsättika. Den stora högen med röjt sly har eldats upp under medverkan av ett flertal medlemmar. Slåtter i gravfältet har skötts av kommunen.

Föreningens följetong sedan det föregående året med ansökningar för tillgänglighetsanpassning fortsatte. Från Boverket blev det tyvärr avslag, men efter en ny ansökan till Länsstyrelsen beviljades föreningen i stället 75 600 kr från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Med stöd av detta belopp och tidigare anslagna medel från kommunen på 23 400 kr kunde den planerade platsättningen utomhus därmed komma till stånd. Efter att offerter hade tagits in från två firmor utfördes arbetet av HMD-Service till en kostnad av 121 000 kr. Av egna medel fick föreningen således tillskjuta 22 000 kr. Plattor lades utmed sträckan från den allmänna gångvägen in till Kvarnstugans entré och därifrån till toalettbyggnaden.

Ny entrétrappa till Kvarnstugan gjordes av Ola Blomdin och Bengt Lundberg och finansierades med ett investeringsbidrag på 10 000 kr som föreningen tilldelades av kommunen under 2021. Arbetet var försenat på grund av att platsättningen behövde utföras innan.

För att täcka driftskostnader under 2022 fick föreningen ett anslag från kommunen på 18 500 kr.

En hjärtstartare anskaffades och placerades i Kvarnstugan med ett abonnemang där underhållsservice ingår.

Från Roland Eriksson har föreningen fått ett förslag med ritning för uppförande av en byggnad på den gamla stengrunden. Olika förslag har diskuterats för att få någon form av scen med tak på denna plats och samtidigt åstadkomma en lämplig utformning för att passa in i miljön. Om frågan ska vara möjlig att genomföra måste den också lösas ekonomiskt.

Lappdal

Elisabeth Ivarsson och Börje Sjöman har gjort en grovsortering av saker, handlingar och fotografier som föreningen övertagit från Lappdal. De äldsta handlingarna om gården från 1800-talet och framåt har ordnats, förtecknats och deponerats i Vallentuna folkrörelsearkiv. Ytterligare mera noggrann genomgång av framför allt fotografier återstår ännu att utföra.

Össeby-dräkten

Material har sålts till en hel Össeby-dräkt för man, komplett så när som på skjorttyg som inte finns i lagret, samt tyg till en ytterjacka. Efter en tids sökande fick föreningen kontakt med Eva Strömbäck på Ekerö som hade erfarenhet av att sy flera andra dräkter och som kunde åta sig sömnad av även denna dräkt.

Miljöärenden

Föreningen fick avslag på sin överklagan till Högsta domstolen om tillstånd för DKLBC AB att anlägga en bergtäkt vid Norrhall. Det tidigare utslaget i Mark- och miljööverdomstolen vid Svea

hovrätt stod därmed fast att en hembygdsförening inte betraktas som tillräckligt mycket naturmiljöförening för att överklaga enligt miljöbalken.

Marknadsföring

Ris Peter Larsson har varit webbredaktör och redigerat föreningens program. Presentationen på kommunens upplevelsewebb har skötts av Hans-Georg Wallentinus. Information har även publicerats av olika medlemmar på föreningens Facebook-sida.

Gåvor

Från Mona Wester Johansson har föreningen emottagit en handskriven protokollsbok från laga skifte i Lussinge på 1800-talet som deponerats i Vallentuna folkrörelsearkiv. I samband med gudstjänster inom Össeby församling har kollekter på sammanlagt 1 567 kr insamlats till föreningen. Enskilda gåvor har lämnats till föreningen på sammanlagt 11 450 kr, varav 7 600 från älgjägarna i Brottbysområdet med omnejd (Rö älgskötselområde).

Övrig verksamhet

Den 5 april deltog Börje Sjöman i Stockholms Läns Hembygdsförbunds årsmöte på Medeltidsmuseet och den 28 maj på spelmanstämma med information och böcker från föreningen i Kårsta-Ekskogens bygdegårdsförening.

Den 11 november anordnades en middag i Angarns församlingshem för dem som gjort insatser för föreningen, då ett 30-tal personer deltog.

Sammanfattning

Efter två år av begränsningar på grund av pandemin kunde verksamheten återgå till ett efterlängtat normalläge. Det blev ett år fyllt av aktiviteter i form av föredrag, musik, visningar med guider, midsommarfirande, utflykt och medverkan i arkivens dag. Förutom kontinuerligt underhåll kunde också en tillgänglighetsanpassning genomföras i hembygdsgården med stöd från både EU och kommunen.

Styrelsen utvärderade aktiviteterna för att ta vara på erfarenheterna inför det kommande året. För det visade intresset och alla insatser framförs ett varmt tack!

För kvarnen och kyrkoruinen har arbetsgrupper i sedvanlig ordning till styrelsen redovisat rapporter som bifogas denna verksamhetsberättelse (bilaga 1). Likaså bifogas föreningens resultatrapport (bilaga 2) och balansrapport (bilaga 3).

För styrelsen i Össeby Hembygdsförening

Börje Sjöman
Ordförande

Kvarngruppens rapport för år 2022

Kvarngruppens utgjordes under 2022 av Bengt Lundberg, Carl Spetz och Börje Sjöman.

Det ursprungliga bromsbandet av stål återfanns under året på Brottby gård liggande under golvet i samma lada som övriga originaldelar hittades för tio år sedan. Det transporterades och lades vid kvarnen av Robert Einebrant för att kunna monteras och åter komma till användning i framtiden.

Kontinuerlig tillsyn har skett. Robert Einebrant har slagit med gräsklippare runt kvarnen, och Börje Sjöman har putsat med trimmer runt ikring och i stenpartiet framför.

Össeby-Garn den 12 februari 2023
Börje Sjöman

Kyrkoruingruppens rapport för år 2022

Kyrkoruingruppen har under 2022 utgjorts av Bengt Dahlbeck, Ann-Charlotte och Robert Einebrant, Carl Spetz samt Börje Sjöman.

Brottby gård har ordnat med vinterförvaring i sakristian av altare och bänkar som täckts med en presenning.

Tillsyn har skötts, särskilt från gården.

Össeby-Garn den 12 februari 2023
Börje Sjöman